

Chuyên Đề i Muôn Thu

Tác Giả: Chuyên Đề i Muôn Thu

Thứ Năm, 23 Tháng 9 Năm 2010 17:35

Trong cuộc sống hàng ngày trong gia đình cũng như ngoài xã hội không ít người thì người có thói quen hay phán xét, chê trích, khen chê tất x u.

Đôi khi đem chuyện không đúng c tất đ p c a người n y đi kể cho người khác nghe

H có thể nói x u người v ng m t, nói x xiên, nói móc l, nói châm bi m, thêm b t, bóp méo s th t, di n gi i khác đi, dèm pha, thêu đ t, gây nghi v n, t o s ng nh n v i m c đích là đ ra mình bi t h n người ho c đ h uy tín hay danh đ c a m t người nào đó.

Th ng là h đem chuyện tiêu c c c a người khác ra mà k . Còn chuyện t t thì b h c tình l đi. Đúng v i câu “ti ng lành đ n g n, ti ng d đ n xa”

Phán xét chuyện c a người khác

Có thể b ng l i nói, l i vi t, b ng c ch , b i móc v ch lá tìm sâu, b ng thái đ th , ng o m n, khinh r ...

Phán xét có thể đúng, sai, thiên v , ch quan hay khách quan.

Đ ng nh phán xét tiêu c c đ đ phá, đ h , đ tr thù cho b ghét th ng hay th y x y ra h n phán xét tích c đ khen th ng ho c đ giúp người ta s a sai.

Tôi vì c ch trích đ xây đ ng đ n k t t i thì cũng không m y xa nhau, ch c n có thêm vài ba ch mà thôi.

Phán xét đ c xem là có ích khi nó giúp c i thi n và xây đ ng đ c b n s c c a mình. Trong tr ng h p n y s phán xét s giúp chúng ta có đ c cái nhìn chính ch n v xã h i quanh ta. Phán xét tr nên đ c h i khi nó r i vào c c đoạn, kinh m n, đ h , đ chà đ p ng i khác nh m m c đích che l p b t cái đ , cái y u kém, cái thua thi t c a mình h u có đ c c m giác th ng tôn h n ng i.

Tuy v y, phán xét cũng r t c n thi t đ giúp chúng ta có ý ki n, nh ng đôi khi nó tr thành m t i khinh mi t đ a đ n s k t t i ng i khác.

M c dù thành ki n là c i ngu n c a sai l m và b t công, nh ng tri t gia Đ c Immanuel Kant (1724-1804) cũng đã nh c nh chúng ta c n ph i có b n ph n phán xét. Đó là trong tr ng h p ph i phán xét k sát nhân, và nh ng k ph m t i tình đ c, hi p dâm. Đây là nh ng tr ng t i trong xã h i.

*Theo các nhà phân tâm h c, chúng ta th ng có khuynh h ng hay phán xét nh ng hành đ ng vô luân immoralité n u trong t m th c chúng ta cũng có nh ng t t ng t ng t . Có th nói r ng đây là m t cách đ mình t tr ng ph t l y mình.

*So sánh mình không gi ng v i ng i khác. Khi phán xét cái x u c a m t ng i thì rõ ràng là mình mu n ch ng t là mình khác v i ng i ta. Thí đ , anh kia sao làm bi ng quá. Mình khác h n anh ta, có nghĩa là mình là ng i siêng năng h n.

*So sánh đi m t ng đ ng và s gi ng nhau v i h n u h có nh ng đi m quá hay. Thí đ , tôi có cùng tu i, cùng làng, h i nh tôi h c cùng tr ng v i ng i đó v, v...

*Phán xét b ngoài, nhân đ ng c a m t cá nhân có nghĩa là mình ngi ng v hình nh c a chính mình. Tôi có khá h n không? Tôi có thua kém h n h không? Qua vì c phán xét mình quên đi trong ch c lát nh ng đi m y u c a mình. Mình ch chú tâm vào ng i khác.

Chuyên Đề i Muôn Thu

Tác Giả: Chuyên Đề i Muôn Thu
Thứ Năm, 23 Tháng 9 Năm 2010 17:35

Phán xét b ngoài có th b t ngu n t s ganh t , th ng hay th y ó phái n v i nhau.

*S thông minh ó ngu i đàn ông đ ng nghĩa v i s c ng tráng virilité.

Phán xét s thông minh ó ngu i đàn ông ch ng khác nào đem h đi thi n.

*Cách hành đ ng và c x . T n công vào l i c x l b ch c a m t ngu i là m t cách gián ti p đ mình t xác đ nh là lúc nào mình cũng đàng hoàng, ngon lành h n h và đ ng th i mình thu c vào nhóm ngu i có t cách h n. Thái đ n y cho th y chúng ta có tâm đ a h p hòi ho c là chúng ta s b th i tr ra kh i xã h i.

Đ ng v m t xã h i, m t ngu i t t, có giáo d c là m t ngu i mà chúng ta có th giao ti p đ c.

Ý ni m nh giáo d c (gia đình và h c đ ng) mà m t ngu i tr nên t t là nh ng ý ni m chúng ta đã h p th đ c t lúc nh và cũng là đ i u mà chúng ta th ng truy n đ t l i cho l p con cháu.

*Phán xét v ý ki n là m t lo i phán xét khá ph bi n. Trong các sách d y v cách x th , chúng ta đ c khuyên là nên tôn tr ng ý ki n c a ngu i khác m c dù mình không đ ng ý v i h .

Văn hào Pháp Voltaire (1694-1778) có nói m t câu đ đ i : « Tôi có th không đ ng ó v i nh ng gì anh nói ra, nh ng tôi s b o v quy n phát bi u c a anh cho đ n ch t » (I do not agree with what you have to say, but I'll defend to death your right to say it. »

Bá nh n, bá tánh, trăm ngu i trăm ý và cũng xin đ ng quên hi n có 7 t ngu i đang s ng trên qu đ t.

Các tôn giáo l n nói gì v v n đ phán xét?

Thiên Chúa giáo :

Kinh Thánh St Luc có nói trắ c khi phán xét ngắ i khác thì nên tắ hắ i mình có trong sắ ch hắ n hắ không? « Tắ i sao các ông đắ ý tắ i hắ t bắ i trong mắ t ngắ i ta nhắ ng lắ i bắ qua khúc gắ nắ i mắ t cắ a mình. » (Why do you look at the speck of sawdust in your brother's eye and pay no attention to the plank in your own eye?) Mathew 7:2-5 (NIV).

Chắ có Chúa mắ i có quyắ n phán xét con ngắ i.
Matthew 7:1 (NIV)

7 "Do not judge, or you too will be judged
Matthew 7:2–5 (NIV)

For in the same way you judge others, you will be judged, and with the measure you use, it will be measured to you.

Phắ t giáo:

Phắ i có mắ t cái nhìn đắ n và trong sáng (vision nette).

Theo nhắ cắ sĩ Nguyên Giác Phan Tắ n Hắ i cho biắ t:
Đắ c Phắ t không hắ nói đắ ng bao giắ phán xét ngắ i khác. Câu đó là cắ a Chúa Jesus trong Kinh Thánh.

Ngắ c lắ i, Đắ c Phắ t yêu cắ u đánh giá ngắ i khác, đắ tìm bắ n tắ t, và tránh xa bắ n xắ u. Có hai chắ có thắ đắ c vắ Thiắ n Tri Thắ c:

TẶNG NHắ T A-HÀM

Chuyên Đề i Muôn Thu

Tác Giả: Chuyên Đề i Muôn Thu
Thứ Năm, 23 Tháng 9 Năm 2010 17:35

Hán d ch: Tam t ng Cù-đàm Tăng-già-đ -bà, ng i K Tân, th i Đông T n

Vi t d ch: Thích Đ c Th ng; Hi u chú: Tu S

20. PH M THI N TRI TH C

http://www.phatviet.com/dichthuat/kinhtang/Tangnhat_A_ham/Tn_00.htm

T Đ n Ph t Giáo - Đ i T ng Kinh:

Thi n tri th c

http://tudien.daitangkinhvietnam.org/index.php?title=Thi%E1%BB%87n_tri_th%E1%BB%A9c

M t khác, Đ c Ph t yêu c u t do tr ch v n, nghi ng (nghĩa là đánh giá -- judging) ngay c đ o s . Trong Kinh Kalama: "Này các Kalama, ch có tin vì nghe truy n thuy t, ch có tin vì theo truy n th ng, ch có tin vì nghe ng i ta nói, ch có tin vì đ c Kinh T ng truy n t ng, ch có tin vì nhân lý lu n, ch có tin vì nhân suy lu n, ch có tin sau khi suy t v nh ng đ ki n, đ i u ki n, ch có tin theo thiên ki n, đ nh ki n, ch có tin vì th y thích h p v i kh năng, ch có tin vì v Sa môn là b c Đ o S c a mình.

...t mình là ng n đèn cho chính mình, t mình y t a chính mình, không y t a m t cái gì khác, dùng chánh pháp làm ng n đèn, dùng chánh pháp làm ch n ng t a, không n ng t a m t cái gì khác.

Nói x u ng i khác (médisance)

J'adore dire du mal. Psychologies.com

<http://www.psychologies.com/Moi/Se-connaître/Comportement/Articles-et-Dossiers/J-adore-dir-e-du-mal>

*H n ta tìm m i cách đ thành công

Thí dụ : “B n có bi t không, nghe nói ông A đã có th i đã ng i tù v t i l ng g t.”

Theo nhà xã h i h c Jean Bruno Renard thì ng i nói x u c tình gieo r c nh ng tin không t t v m t ng i nào đó và h cho r ng đó là tin có c s đáng tin c y.

Cho dù ngu n tin có đúng hay sai đi n a thì ng i nói x u v n có th ch ng minh thái đ ngay tình, ý t t c a anh ta (hay ch ta) mu n thông tin, c nh báo thiên h v m t m i hi m nguy.

*Đ t o m i giao h o xã h i (pour créer un lien social)

K nói x u c t o cho h m t cái v thi n c m: các l i ch trích c a h n ta đ u có v có ích l i. Nó ch ng t h n cũng bi t m t cái gì đó n n nh n v i ng ý là h n ta khá h n ng i đó r t nhi u.

Nói x u ng i khác, có nghĩa gián ti p là mình nói đ i u t t v mình và c cho nh ng ng i ch u nghe h n k .

Sau nh ng câu nói x u đ u có tìm n cái ý sau đây: Tôi k cho b n chuy n đó vì tôi không ph i là h ng ng i nh th và cũng t i vì tôi bi t các b n cũng không ph i nh v y.

*Thi u lòng t tr ng (manque d'estime de soi)

T i sao không t o m i giao h o xã h i b ng cách k nh ng chuy n có tính cách t t và xây đ ng? Theo nhà tâm lý h c Isabelle Filliozat: «k nói x u ng i khác có c m giác là h n ta ch ng có cái gì riêng đ k h t». H n ta nói chuy n v m t ng i b n l ng gi ng, v m t ng i đ ng nghi p vì không còn chuy n nào khác đ k , vì h n nghĩ r ng n u đ em chuy n mình ra k thì ch có h p đ n m t ai h t.

Chuyện Đãi Muôn Thu

Tác Giả: Chuyện Đãi Muôn Thu
Thứ Năm, 23 Tháng 9 Năm 2010 17:35

Những lời nói xúi nhủm vào người khác là một báo hiệu của một tình trạng tuyệt vọng *détresse* của một người không còn lòng tin và tự trọng nữa (*confiance et estime de soi*).

*Vì họ thích nói xúi nhủm người khác (*par envie*)

Thiếu lòng tin vào chính mình sẽ kéo theo tình trạng họ không dám tự khẳng định (*s'affirmer*).

Trong đời sống, họ luôn luôn mang tâm trạng tức giận, bực bực và tự đó tạo nên sự giận dữ.

Nếu họ nhìn nhận là họ tức giận thì đó chính là khác nào họ xác nhận sự yếu hèn của họ hay sao?

Ngay cả ta thường nói sự tức giận là vũ khí của kẻ hèn yếu (*la colère est l'arme des faibles*).

Vì vậy, tự vô thức họ chĩa mũi dùi vào người khác, đích biệt là vào những người tài giỏi, những người thành công và may mắn hơn họ. « Những người đó có tài nghệ gì đâu. Chúng ta giám đốc của nó chính là do chúng ta chửi rủa, phê phán, chê cười, nhạo báng, ghen ghét... »

*Vì phóng chiếu (*par projection*)

Trong những trường hợp khác, họ nói những gì mà họ ghét và khinh bỉ mình trong chiếu sâu của họ. Ví dụ: Bà đó tham lam quá, những người đó quá qui kỳ (*égocentrique*). Nó tự nghĩ nó là trung tâm của vũ trụ.

Theo nhà phân tâm học Philippe Grimbart: « Mình sẽ phẫn nộ hay chửi rủa danh cho mọi người biết, những nét mà mình không ưa, mình không chịu được vì đó chính là những khía cạnh mình đang mang trong người mà chính mình cũng không có thể nào chấp

nhân đ c. »

S nói x u d a trên hi n t ng tâm lý h c g i là phóng chi u: mình gán cho ng i khác m t ph n c a chính mình mà mình t ch i không ch p nh n hay mình ý th c r ng không th nào nh n bi t nó đ c.

Dans d'autres cas, au contraire, on parlera beaucoup de ce qui nous rebute profondément : « Celui-là est un égocentrique », « Celle-là est radine »... « On va inventer ou montrer du doigt chez autrui des traits de caractère que l'on ne supporte pas, parce que ce sont justement des aspects que l'on possède en soi et que l'on ne peut accepter », explique le psychanalyste Philippe Grimbert. La médisance repose alors sur un phénomène dit de projection : on attribue à l'autre une part de soi-même que l'on refuse ou que l'on est consciemment incapable de reconnaître.

K t lu n

N u không nói ra đ c nh ng đ u gì t t đ p thì t t h n h t là đ ng nên nói gì h t.

(If you can't say something nice, don't say anything at all).

Montreal

Nguyễn Th ng Chánh